

# SADRŽAJ

UVOD.....	xi
<b>POGLAVLJE 1: UPOZNAVANJE S BAZAMA PODATAKA .....</b>	<b>1</b>
<b>1.1 Osnovni principi .....</b>	<b>1</b>
1.1.1 Pojam baze podataka .....	1
1.1.2 Razlike između podataka i informacija .....	3
1.1.3 Organizacija baze podataka: tabele, zapisi i polja .....	5
1.1.4 Baze podataka koje se često koriste: sistem za rezervaciju avionskih karata, sistem u vladinom sektoru, sistem bankarskih računa, bolnički sistem za pacijente .....	6
<b>1.2 Organizacija baza podataka .....</b>	<b>7</b>
1.2.1 Svaka tabela u bazi treba da sadrži podatke koji se odnose na samo jednu tematiku .....	7
1.2.2 Svako polje u tabeli treba da sadrži samo jedan element podatka .....	7
1.2.3 Sadržaj polja je povezan sa odgovarajućim tipom podatka: tekst, broj, datum/vreme, da/ne .....	8
1.2.4 Svako polje ima pridružena svojstva: veličinu, format, podrazumevanu vrednost .....	9
1.2.5 Pojam „primarni ključ“ .....	38
1.2.6 Pojam „indeks“. Indeks omogućava brži pristup podacima .....	40
<b>1.3 Veze .....</b>	<b>41</b>
1.3.1 Osnovna svrha povezivanja tabela je minimizovanje ponavljanja podataka .....	41
1.3.2 Veze se grade spajanjem jedinstvenog polja u jednoj tabeli s poljem u drugoj tabeli .....	42
1.3.3 Važnost održavanja integriteta veza između tabela .....	46
<b>1.4 Funkcionisanje baza podataka .....</b>	<b>48</b>
1.4.1 Profesionalne baze podataka prave projektanti baza podataka .....	48
1.4.2 Korisnici unose i održavaju podatke i pribavljaju podatke .....	48
1.4.3 Ovlašćenja za pristup određenim podacima korisnici dobijaju od administratora baze .....	48
1.4.4 Za oporavak baze i njeno vraćanje u normalno stanje nakon kraha ili većih grešaka odgovoran je administrator baze. ....	48
<b>POGLAVLJE 2: KORIŠĆENJE APLIKACIJE .....</b>	<b>49</b>
<b>2.1 Rad s bazama podataka .....</b>	<b>49</b>
2.1.1 Pokretanje aplikacije za rad s bazama podataka i izlazak iz nje .....	49
2.1.2 Otvaranje i zatvaranje baze podataka .....	53
2.1.3 Izrada nove baze podataka i njeno snimanje na izabranu lokaciju na disku ..	59

2.1.4	Prikazivanje i sakrivanje ugrađene palete sa alatnama. Prikazivanje ili minimizovanje trake s komandama (Ribbon) .....	.68
2.1.5	Upotreba ugrađene pomoći .....	.72
<b>2.2</b>	<b>Uobičajeni zadaci .....</b>	<b>.74</b>
2.2.1	Otvaranje i zatvaranje tabele, upita, obrasca, izveštaja .....	.74
2.2.2	Promena prikaza tabele, upita, obrasca, izveštaja .....	.77
2.2.3	Brisanje tabele, upita, obrasca, izveštaja .....	.78
2.2.4	Kretanje kroz zapise u tabeli, upitu, obrascu .....	.79
2.2.5	Sortiranje zapisa u tabeli, upitu, obrascu rastućim ili opadajućim brojkanim ili abecednim redosledom .....	.81
<b>POGLAVLJE 3: TABELE .....</b>		<b>83</b>
<b>3.1</b>	<b>Zapisi .....</b>	<b>83</b>
3.1.1	Dodavanje i brisanje zapisa .....	.83
3.1.2	Dodavanje, izmena i brisanje podataka u zapisu .....	.84
<b>3.2</b>	<b>Izrada tabela .....</b>	<b>86</b>
3.2.1	Izrada i imenovanje tabele i dodela poljima odgovarajućeg tipa podataka: tekst, broj, datum/vreme, da/ne .....	.86
3.2.2	Podešavanje svojstava polja: veličina, format broja, format datuma/vremena, podrazumevana vrednost .....	.90
3.2.3	Izrada pravila za proveru unetog broja, datuma/vremena, novčane vrednosti .....	.92
3.2.4	Posledice promene tipa podataka i svojstava polja u tabeli .....	.95
3.2.5	Postavljanje polja za primarni ključ .....	.95
3.2.6	Indeksiranje polja (sa dozvoljenim duplikatima i bez njih) .....	.96
3.2.7	Dodavanje polja u postojeću tabelu .....	.97
3.2.8	Promena širine kolone u tabeli .....	101
<b>POGLAVLJE 4: DOBIJANJE INFORMACIJA .....</b>		<b>103</b>
<b>4.1</b>	<b>Osnovne operacije .....</b>	<b>103</b>
4.1.1	Pronalaženje zadate reči, broja, datuma u polju pomoću komande za pretraživanje .....	103
4.1.2	Primena filtera za tabelu, obrazac .....	105
4.1.3	Uklanjanje primenjenog filtera iz tabele, obrasca .....	109
<b>4.2</b>	<b>Upiti .....</b>	<b>110</b>
4.2.1	Upiti se koriste za izdvajanje i analizu podataka .....	110
4.2.2	Pravljenje upita nad jednom tabelom uz korišćenje određenih kriterijuma .....	111
4.2.3	Izrada upita nad dve tabele uz korišćenje određenih kriterijuma .....	119
4.2.4	Dodavanje kriterijuma u upit uz korišćenje jednog ili više operatora poređenja .....	123
4.2.5	Dodavanje kriterijuma u upit uz korišćenje jednog ili više logičkih operatora: AND, OR, NOT .....	129

4.2.6	Upotreba džokerskih znakova u upitu .....	130
4.2.7	Izmene upita: dodavanje, izmena, uklanjanje kriterijuma .....	132
4.2.8	Izmene upita: dodavanje, uklanjanje, premeštanje, sakrivanje, prikazivanje polja .....	134
4.2.9	Izvršavanje upita .....	137
<b>POGLAVLJE 5: OBJEKTI .....</b>		<b>139</b>
<b>5.1 Obrasci .....</b>		<b>139</b>
5.1.1	Obrazac se koristi za prikazivanje i održavanje zapisa .....	139
5.1.2	Izrada i imenovanje obrasca .....	140
5.1.3	Unošenje novih zapisa pomoću obrasca .....	148
5.1.4	Brisanje zapisa uz korišćenje obrasca .....	149
5.1.5	Dodavanje, menjanje, brisanje podataka uz korišćenje obrasca .....	150
5.1.6	Dodavanje i izmena teksta u zaglavlju ili podnožju obrasca .....	151
<b>POGLAVLJE 6: IZLAZNI DOKUMENTI .....</b>		<b>157</b>
<b>6.1 Izveštaji, izvoz podataka .....</b>		<b>157</b>
6.1.1	Izveštaj se koristi za štampanje odabranih informacija iz tabele ili upita ....	157
6.1.2	Izrada izveštaja zasnovanog na tabeli ili upitu .....	157
6.1.3	Promena rasporeda polja za podatke i zaglavlja u izveštaju tipa Layout (Raspored) .....	169
6.1.4	Prikazivanje specifičnih polja u grupnom izveštaju pomoću zbira, minimuma, maksimuma, proseka, brojanja, na odgovarajućim mestima .....	170
6.1.5	Dodavanje i izmena teksta u zaglavlju i podnožju izveštaja .....	174
6.1.6	Izvoz tabele, rezultata upita u tabelarni dokument (.xlsx), tekst (txt, .csv), XML format, na određenu lokaciju na disku .....	176
<b>6.2 Štampanje .....</b>		<b>183</b>
6.2.1	Promena orijentacije tabele, obrasca, rezultata upita, izveštaja. Promena veličine papira .....	183
6.2.2	Štampanje strane, izabranih zapisa, cele tabele .....	188
6.2.3	Štampanje svih zapisa ili određene strane u obliku obrasca .....	189
6.2.4	Štampanje rezultata upita .....	190
6.2.5	Štampanje strane (strana) izveštaja, celog izveštaja .....	190
<b>PRILOG A: NASTAVNI PLAN ZA ECDL 5.0 MODUL 5 – BAZE PODATAKA .....</b>		<b>191</b>
<b>PRILOG B: PROBNI TESTOVI ZA MODUL 5 .....</b>		<b>195</b>
<b>INDEKS .....</b>		<b>205</b>